

EPERJESI LAPOK

(FELVIDÉKI SZEMLE)

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill. — Egyes szám ára 20 fill.

Hirdetési díj: Háromhastós petitor egyszeri hirdetése 15 fill. Többszörös hirdetést jutányosabb. Nyiltér: minden sor 20 fill.

Az «Eperjesi Széchenyi-kör» hivatalos közlönye.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Eperjesen, Pó-utca 59-ik szám, Kósch Árpád könyvnyomató-intézet. Ide intézendők minden a lap szellemi részét illető közlemények, valamint a hirdetési díjak is.

Széchenyi-körünk vidéki választmányai.

Ide s tova egy évtizede lesz annak, hogy a Sárosvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület az Eperjesi Széchenyi-körrel egyesült.

1892-ben, az akkor tartott közgyűlésen, hozta szóba a Sárosvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek védnöke s a Körnek akkori érdemes elnöke: *Szmrecsányi Jenő* volt főispán az egyesítés eszméjét, s azt általában örömmel és helyesléssel fogadták mindenfelé.

Az egykor szépen virágzott Sárosvármegyei Magyar Közművelődési Egyesületnek a viszonyai kevésbé kedvezőek voltak akkor. Határozottan szükség volt arra, hogy egy régebbi, egy kipróbált, annyi vészszel és viharral szerencsésen megküzdött s életrevalóságáról annyi fényes tanújelt adott társulattal egyesítsék, mely a nélkül is vármegyénk közművelődési érdekeinek akar a legodaadóbb módon jó szolgálatokat tenni s a mely buzgó munkájával felhívta és ki is érdemelte az egész hazában a figyelmet, az érdeklődést és a megbecsülést.

Széchenyi-körünk szintén a legmesszebbmenő előzékenységgel fogadta ezt a tervet. Szívesen vett magára újabb anyagi megterheléseket, hogy segítségére lévén a meggyengült egyesületnek, saját működési körét kiterjessze. Szívesen ment belé abba, hogy főképen a Sárosvárm. Magyar Közművelődési Egyesület előtt állott czélok felkarolására és előmozdítására szánt évi hozzájárulással, valamint az említett egyesület volt alapító-tagjainak a Körben is ilyenekül történt átvételével, jelentékeny anyagi áldozatot hozzon; jól tudván, hogy ez az áldozat ugyanannak a szent oltárnak szól, a mely körül a Kör tagjai eddig annyi buzgalommal csoportosultak.

Szerencsésen meg is történt az egygyé-olvasás. Széchenyi-körünk a «népnevelési szakválasztmány» képében egy új szakválasztmányt nyert, a mely kitűnőleg azokat a czélokat kívánja szolgálni, a melyek a Körbe beléolvadt egyesület előtt állottak, — s hogy a Kör ez idő óta mily igaz szeretettel, odaadással és áldozatkészséggel karolja magához ezt az új kedves gyermekét: arról mindenki meggyőződhetik, a ki a Körnek és abban a jelzett szakválasztmánynak a működését csak futólag is figyelemre méltatja.

Hogy pedig azokat az új czélokat, a melyeket ez egyesülés óta a népnevelési szakválasztmány működésével a Kör felkarolt, minél hathatósabban megoldhassuk s különösen, hogy erre nézve a helyi viszonyokat minél alaposabban, közvetlenül ismerő szervek közreműködését is igénybe vehessük: megalkottuk a *vidéki választmányokat*.

Megannyi előőrsöket akartunk kiküldeni a vármegyénk székhelyétől távolabb fekvő vidékekre — hála az Égnek — nem azért, hogy a nemzeti közművelődés terjesztését célzó harcunkban segítők legyen, mert hiszen vármegyénk szerencsésnek és boldognak mondhatja magát, mivel itt a magyarságnak és a nemzeti közművelődésnek *harcza* nincsenek, mert nincsenek ellenségei sem, — hanem éppen azért, hogy azt a sok hazafias szívet maguk köré csoportosítsák, hogy annál nagyobb mértékben nyújtsanak módot a vármegye nemzeti érzelemben hű fiainak arra, hogy a nemzet-fentartó és megszilárdító, szakadatlanul szükséges munkában minél tevékenyebben részt vehessenek. Egy-egy véredényt akartunk ezeknek a vidéki választmányoknak a képében létesíteni, a melyeknek erőteljes lüktetése csak

erősítőleg, élénkítőleg, fellendítőleg hasson a szívre, a középpontra: a Széchenyi-körrel! Ebből a szempontból létesültek derék vidéki-választmányaink és pedig *Bártján, Hétháron, Lemesen* és *Sóóvárott*.

Nem mondjuk, hogy ezek a vidéki választmányok eddigi működésükkel *sokat* tettek; de csak azért nem mondjuk ezt, mert oly nagy és oly nemes czélok előmozdítására, mint a milyenek a Kör előtt s így a vidéki választmányok előtt is állanak, elég sokat tenni valóban nem lehet. Azt azonban szíves készséggel, sőt meleg elismeréssel sietünk konstatálni, hogy ezek a vidéki választmányok bizonynyal megtettek mindenkor mindent, a mi tehetségükben állott.

Különös szerencséje volt e vidéki választmányok működésének s így az előttük álló szent czéloknak is az, hogy mindenkor találtak lelkes és önfeláldozó férfiakat, a kik buzgóan ki tudtak tartani a cél felé való törekvésben, a kiket a netalán tapasztalt sikertelenség nem riasztott vissza a további munkától, a kik összekötő kapcsok akartak és tudtak lenni ott, a hol azoknak kellett csoportosulniuk, a kik ezt a felmagasztosító jelmondatot tartják szemük előtt szüntelen, hogy: «A haza minden előtt!»

Teljesen felesleges volna az, ha a négy derék vidéki választmánynak eddig kifejtett buzgalmáról s eddig elért jelentékeny sikereiről hosszasan kívánnánk szólni. Beszélnek ezekről Körünk eddig megjelent Évkönyvei; beszél ezekről azoknak a szegény gyermekeknek szíve-dobogása, a kik könyveket, taneszközöket, jutalmakat nyertek; beszél ezekről a derék tanítók és kisdédvők szemében megcsillanó hála-könyű, a kik nemes törekvéseik

AZ „EPERJESI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

H í m z é s.

As én angyalom
Mellettem hímesget.
Szásszor abba hagyja,
Műt egyszer elkesdett.

Szásszor abba hagyja,
Szásszor simul hosszám;
Ssép eseme egébből
Száss sugarat esór rám.

Dús haja fürtjei
Inceelkednek velem;
Nincs a kerek földön
Ennél drágább helyem...

As én kis angyalom
Mellettem hímesget,
Jól esik e hímsés
Lelkemnek — szívemnek.

Ssivem is, lelkem is
Ábrándokat esőnek;
Aranyszállal hímsik
Boldog jövőndömet.

Dr. Mikler Gusztáv.

Murányvár, mint rablófészek.

Írta: **Frenyó Lajos.** (Folyt. és vége.)

Azonban Salm emberei is tekintélyes veszteséget szenvednek tisztekben és közemberekben. A vitéz Horvatinovics éppen a mint társait szavával és tettével buzdítja a további kitartó harcra, mellén halálosan találva, elesik. Castelluvics Gáspárt, a spanyolok vezérét a mint már fent a falon áll, hatalmas kőrifa-karóval letaszítják Leesik, de mivel páncélban volt — valamennyiök csodálatára — mi baja sem történik. Azonban egy másik spanyol kapitány: Zapata, golyótól homlokán találva — emberei fájdalomra — azonnal meghal. Miután még több tisztt és közember is elesett, az ostromlók bátorságukat veszítve, engedék magukat a falak alól elűzetni — Salm és Bebek sajnálatára és bosszúságára. Salm parancsára visszavonulnak előbbi hadállásaikba.

Ezen támadás után, mikor még mindkét fél halottainak és sebesülteinek eltakarításával foglalkozott, Basónak egy tiszte, Kovács György, húsz emberrel Salm táborába szökött. Ott elmondta, hogy a várbelieket, daczára győzelmüknek, nagy csüggedés szállta meg, mert a tapasztalt főtisztek közül többen részint elesetek, részint megsebesültek. Különösen leverte őket Basó Mártonnak megsebesülése, a ki az egész védelemnek vitézségével, körültekintésével lelke volt, a védőket harci kedvre és kitartásra tudta buzdítani s nincs senki, a ki helyét kellően tudná betölteni. Salm a szökevényeknek, Bebek kérésére, megkegyelmezett s azonnal besorozta emberei közé.

Ezalatt Basó őrsége, különösen a ruthén és oláh rablók — a kiknek hűségére Basó legtöbbet épített — látva a megsebesült Mártont s azt, hogy több főemberek elesett, titokban arról tanácskozott, hogyan hagyja Basót cserben s adja a várat át Salmnak. Nagyobb csapatokban állva, majd egyik, majd másik helyen tanakodtak, mit tegyenek. A tótok és oláhok közül többen a vár rögtöni átadására határozták el magukat s hozzájuk sok elégtelen csatlakozott. Alkalmos embereket küldtek tehát Salmhoz, hogy erről a szándékukról értesítsék. Tizenhét ember kivételével mind részes volt az esküszegésben és árulásban, de az előbbieket nem merték az árulást Basóval tudatni, mert a legkegyetlenebb haláltól féltek, — csak Mártonnak mondták el.

Márton és Demeter megütközéssel hallották az őrség árulását s azonnal értesítették bátyjukat. Mátyás azonban, az árulók nagy száma miatt, képtelennek érezte magát arra, hogy megbüntesse. Tanácstalanul állt s félt, hogy az összeesküdtek elfogják s kiadják Salmnak, — azért menekülésre gondolt.

Salm ezenközben, a megbeszélés szerint, erős ágyúzást rendelt a sánczok mögöl a vár ellen, a gyalogság tömött sorokban vonult a vár kapuja ellen, mire a ruthének és oláhok erővel kinyitják a kaput s a pártütők a királyi sereget örömrivalgással fogadják, míg a legtöbb rablók, Basó leghívebb tiszteje, a vár legmesszebb fekvő tornyaiba és bástyáiba menekülnek.

Salm népe sűrű sorokban nyomult be a várba s az árulók vezetése alatt Basónak a lakását támadta meg. Valóságos kincsszomj fogta el őket, élükön a

elismerését és egyszersmind buzdítást nyertek azokban — a bár igénytelen — de erkölcsi jelentőségükben mégis annyira magasztos jutalomdíjakban és segélydíjakban, a melyeket e vidéki választmányok működése folytán nyertek; beszélnek erről azoknak az iskoláknak és kiseddóvóknak — bár néma — falai is, a melyeknek szegényes és meg nem felelő felszerelése a vidéki választmányok segíteni, javítani igyekeztek; valamint nemkülönbön beszél ezekről az a lelkes közönség, a mely a választmányok által tartott gyűlések, ünnepek és előadások emlékeit bizonynyal hálásan őrzi lelkében ma is, mert ezekből csak kiváló szellemi táplálékot nyert.

Mindezt ezúttal azért láttuk szükségesnek elmondani, hogy azt a gondolatot keltsük fel soraink olvasóinak s különösen vidéki választmányaink derék vezetőinek és munkásainak a lelkében, hogy ezt a nemes és eredményes munkát még mennyire lehetne fokozni? Vállvetett erővel és kitartással mily jelentékenyen meg lehetne hatványoznunk azokat a sikereket, a melyeket vidéki választmányaink eddigi működése felmutathat! Hasonló vidéki választmányokat lehetne még alkotnunk vár-megyénk más pontjain is. Egyelőre másról nem szólván, főképen *Kisszeben* intelligenciája bizonynyal nagyon könnyen létesíthetne szintén egy ilyen vidéki választmányt, a mely áldásos működésével csak fokozhatná a *Hű-Szebennek* a hazafiság terén eddig is szerzett érdemeit!

Megvalljuk, hogy mindezeket a gondolatokat bennünk az a nemzeti-színű fedelű kis *Évkönyv* keltette fel, a melyet a héthársi vidéki választmány közelébb bocsátott közre s a melyről lapunk más helyén is megemlékezünk. Az az egészséges, hazafias szellem, az a buzgó törekvés, a mely ennek minden lapjáról élénk sugárzik s a mely a nemzeti közművelődés előmozdítására mindent áldozni kész, megihletett bennünket is!

Az ily *Évkönyvek* kiadásának kétségtelenül nagy jelentősége van. Nemcsak megörökítenek ezek minden, a választmány működésében felmerült adatot s megóvják azokat az elfeledéstől, hanem azoknak általánosan ismertté tételével buzdítanak, lelkesítenek mindnyájunkat!

Nagy örömmel és elismeréssel lapozgattuk a héthársi vidéki választmány kis *Évkönyvét*! Csak azt kívánjuk, hogy az ennek közrebocsátásában megnyilatkozott újítást állandósítsa a

derék vidéki választmány a jövőre is, valamint azt, hogy a többi vidéki választmányok szintén tegyék azt magukévé és honosítsák meg valamennyien!

Áldás van azon a mindenkit megnemesítő munkán, a melynek célját az imádott hazának és nemzetnek felvirágoztatása képezi!

(-h.)

Eperjesi Széchenyi-kör.

A héthársi vidéki választmány *Évkönyve*. Első eset, hogy Körünk vidéki választmányainak egyike *Évkönyvet* bocsátott ki. Mi ezt az esetet nagyjelentőségűnek és figyelemre méltónak, valamint a többi szakválasztmányok által is követendőnek tartjuk. A csinos kiállítású, nemzetiszínű fedéllel ellátott füzet, — melynek megjelenését lapunk más helyén is méltatjuk, — *Zsebrácsky Géza* palocsai róm. kath. plébánosnak, a héthársi vidéki választmány érdemes jegyzőjének, a szerkesztésében jelent meg s 1899—1900-ra vonatkozólag számol be a vidéki választmány működéséről. Az *Évkönyv* irodalmi része ama szép ünnepély emlékének van szentelve, a melyet a vidéki választmány 1899. évi július hó 20-ikán, a Roskovány mellett vívott csatának 50-ik évfordulójára alkalmával, a honvédemlék felavatásakor tartott s a melyről annak idején úgy lapunk, mint Körünk is meleg elismeréssel és méltán-lással emlékezett meg. Az irodalmi részben ott olvassuk *Báno József* beszédét, melyet e jelzett ünnepély alkalmával tartott, valamint az ünnepélynek leírását, mely egyszersmind *Brihl Menyhért* héthársi esperes-lelkész beszédét is közli. A hivatalos részben a választmány 1899. évi július 14-iki és július hó 20-iki, s 1900. évi január hó 24-iki gyűléseinek jegyzőkönyvét, jegyzőnek jelentését, a választmány vagyoni kimutatását és költség-előirányzatát, valamint a vidéki választmány ügyrendjét és munkaprogramját, végül a tagok névsorát olvashatjuk. A füzet díszes kiállítása *Kösch Árpád* kitűnő könyvnyomdáját dicséri.

H I R E K.

* Az eperjesi gör. kath. egyházmegyéből. *Lelkészi kinevezések.* *Tóth Miklós* ujdonszentelt áldozár *Stefanócza*; *Zsedényi Emil* volt medvedszi lelkész *Pillerpekénbe* lelkésznek nevezettek ki.

* *Kinevezések.* Ő Felsége a Király — a magyar igazságügyminisztérium előterjesztésére — *Rontsinszky Miklós* győri törvényszéki jegyzőt a törökkanizsai, dr. *Sörösi Gyula* nagyikikindai törvényszéki aljegyzőt pedig a zentai járásbíróhoz: albirákká nevezte ki.

* *Kinevezés.* A kereskedelemügyi m. kir. miniszter dr. *Dobay István* volt vallás- és közoktatásügyi miniszteri fogalmazó-gyakornokot a X. fizetési osztály 3-ik fokozatába ideiglenes minőségű posta- és távirat-fogalmazóvá nevezte ki.

spanyolokkal. Betörték a kamara- és pincze-ajtókat, a szekrényekről és ládákról leverték a lakatokat és záratokat, egymást ránczigálva és taszigálva rohanták meg Basó kincseit. A tisztek kénytelenek voltak ezt a fosztogatást elnézni, mert úgysem bírtak volna a kincsekre áhító katonasággal. Csak miután mindent átkutattak, lehetett a rendet és fegyelmet helyreállítani.

A vár kapuját különben szorgosan őrizték, nehogy valaki elmenekülhessen. Basó valamennyi főemberét, kik elrejtőztek, megtalálják és Salm elé viszik. Legtöbben, mint *Tárnok Ferencz* — ki gyakran intette Basó Mátyást, hogy térjen jobb útra —, *Beji András*, *Szörényi Péter*, a keleti oronyba zárkóznak, a hol a megsebesült *Márton* feküdt. Melette volt felesége és *Farkas* nevű fia is. Az elrejtőztek, a mint az ajtót betörik, megadják magukat, Salm lefegyvereztetni őket, vasravereti s elzáratja. A közembereknek megkegyelmez, egy részüket zsoldjába fogadja, más részüket békében hazabocsátja.

Salm és *Bebek* öröme a vár elfoglalásán azonban nem volt teljes, mert a főbűnös, Basó Mátyás, nem volt sehol sem található. Hasztalan kutattak át minden tornyot, bástyát, kamarát, pinczét, padlást és raktárt. Basó eltűnt és senki sem tudott felvilágosítást adni, hová lett.

Basó meghallván, hogy őrsége elpártolt és a várat elárulta, azalatt, míg emberei Salmmal a követek által tárgyaltak, a vár keleti részén levő titkos, rejtett kijáraton át menekült két társával parasztruhában, mielőtt Salm népe a kinyitott kapukon berontott volna a várba.

A Garam felé vette útját *Benőtt* ösvényeken távozott s hegyeken, rengetegeken bolyongott, míg a telgárti

határban egy juhászhoz ért, kinek segítségét Basó gyakran vette igénybe rablásainál.

Bizalommal lépett be konyhájába s több aranyat kínálva neki, arra kérte, hogy Szepesmegyén át kísérije Lengyelországba. A juhász készen nyilatkozott erre, előhívta három, szinte rabló testvérét. A mint ezek ott voltak, egyik Basót fogta meg, hogy meg ne szökhesek, a juhász pedig Basó egyik társának fejét hasította ketté baltájával; Basó másik társa kiugrott ugyan a konyhából, de a juhász s másik testvére elérték s összevagdalták. Azután Basót magát teperték le s kötözték meg szíjjakkal. Hasztalan könyörgött Basó a juhásznak: az egyik rabló nem kegyelmezett a másiknak, a kisebb a nagyobbak. Durván rivalt rá: «Most áll fel gazember, vedd el jutalmadat, melyet megérdemeltél» — s maga előtt hajtotta Salmhoz.

Néhány nap múlva a murányi várban egy óriástermetű telgárti juhász jelent meg, baltával és övében hosszú késsel felfegyverkezve, maga előtt egy parasztruhába öltözött embert hajtott, kinek kezei hátra gúzsba voltak kötve. A fogoly reszketve, fejét szomorúan lehorgaszta állott meg Salm előtt. Salm nem ismerte, de a mint *Bebek* fűrkészőleg rátekintett, paraszt-öltözete daczára is legkellemesebb meglepetésére azonnal Basóra ismert. Salm rögtön a legnehezebb lánczot tette rá s külön börtönbe záratta, a juhászt pedig gazdagon megajándékozva bocsátotta el, miután ez elbeszélte, hogyan fogta el Basót.

Salm erre haditörvényszéket állított össze, mely Basónak 14 főemberét, köztük két testvérét, a súlyosan megsebesült *Márton* és *Demetert*, *Tárnoky Ferenczet*,

* *Kinevezés.* A m. kir. igazságügyminiszter *Klein Béla* eperjesi kir. törvényszéki telegkönyvvezetőt jelenlegi alkalmazása helyén a IX-ik fizetési osztály 3-ik fokozatába telegkönyvvezetővé nevezte ki.

* *Katonai kinevezések.* A májusi katonai kinevezéseknél igen szép számmal találkoztunk azok neveivel, a kik az eperjesi helyőrség tisztikarához tartoznak s a kik az eperjesi társadalmi életben is elismerésemelőt helyet töltenek be. Különös örömmel láttuk a 67. sz. cs. és kir. gyalogezredhez tartozó tiszteknek jelentékeny számban való előbbremenetelét. Ugyanis Ő császári és apostoli királyi Felsége legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott ezredessé *Kolischer Emil* alezredest a 34. számú gyalogezredhez; *Pavelek Bertalan* őrnagyot alezredessé a 67. számú gyalogezrednél; *Vladika József* elsőoszt. századost őrnagygyá a 95. sz. gyalogezredhez; *Haag Géza*, *Kraumann Ede*, *Naredi Miksa* és *Acház Sándor* másodoszt. századosokat elsőoszt. századosokká a 67. sz. gyalogezrednél; *Bauer Szvetosár* főhadnagyot másodoszt. századossá a 67. sz. gyalogezrednél; *Stárk Marinusz* 66. sz. gyalogezredbeli főhadnagyot másodoszt. századossá a 67-ik sz. gyalogezredhez; *Stiegler Alajos* főhadnagyot, számtellett a vasúti- és táviró-ezrednél, beosztva a vezérkarnál, szolgálatban a cs. kir. Landwehrről — másodoszt. századossá a 67. sz. gyalogezredhez; *Linhart Károly*, *Pavlas Julián* és *Erdélyi Elemér* hadnagyokat főhadnagyokká a 67. sz. gyalogezrednél. *Almás Balogh József* hadnagyot főhadnagygyá a 18. sz. hadosztály-tüzérezrednél. A vezérkari testületben *Krusina Manó* másodosztályú századost, létszám felett a kassai 9. honvéd gyalogezrednél, beosztva a vezérkarhoz, a honvédelmi minisztérium állományában — elsőoszt. századossá. *Fegyverneki Wyda János* a kassai 9. honvéd gyalogezrednél elsőoszt. századossá; *Klein Károly* hadnagyot főhadnagygyá a kassai 9. honvéd gyalogezrednél.

* *Zelenka Pál* püspök Eperjesen. A tiszaí ág. hitv. evang. egyházkerület nagynevelő püspöke, *Zelenka Pál*, május hó 1-jétől 3-ikáig Eperjesen időzött. Ezúttal is, mint minden év tavaszán, beható érdeklődéssel vizsgálta meg a kollégiumi hittanintézet és tanítóképezde ügyeit. A tanári-karokkal tartott értekezletek s mindenekfelett a fáradhatlan buzgalom, főiskolánk ügyeit odaadással támogató püspököknek útmutatásai most is, mint mindig, élénkítőleg fognak hatni ősi Kollégiumunk további működésére. *Zelenka Pál* püspök május 3-ikán, a délutáni gyorsvonattal utazott vissza Miskolcra.

* *Rabbi-beiktatás.* Az eperjesi orth. izr. hitközségnek legutóbb megválasztott főabbiját, *Fischer Bernát* póstyéni rabbit, május hó 7-ikén délután 1/3 órakor fogják az eperjesi orth. izr. hitközség imaházában ünnepélyesen beiktatni. A hitközség nevében *Moskovitz Mór* elnök és *Hartmann József* alelnök a beiktató-ünnepségre vonatkozó meghívókat e napokban küldték szét. Az új rabbit, ki képzett magyar szónok is, meleg rokonszenvvel várja hitközsége.

* *Halálozás.* Mély részvételt vettük az alábbi gyászjelentést: «Alantírott úgy a magam, mint gyermekeim nevében mély fájdalommal tudatom szeretett fiamnak: *Kardos Gyula* okl. tanítónak tíz napi súlyos betegsége után folyó hó 26-ikán reggel 8 órakor életének 35-ik

Beji Andrást, *Szörényi Pétert* és a többieket halálra ítélte. Basó Mátyásra némelyek súlyosabb büntetést akartak mérni; nevezetesen, hogy felnégyeljék vagy kerékbe törjék. Salm ezt nem engedte, hanem büntetését azzal szigorította, hogy végig kellett néznie, hogyan fejezik le előbb főembereit, azután testvéreit. Utolsóinak maradt ő, a legnagyobb bűnös.

Az ítélet végrehajtása után mindnyájukat közös sírba temettete, még pedig Basót nehéz bilincseivel együtt. Basó Mátyás gyámoltjáról nincs említés ezentúl; valószínűleg fiatalon halt meg. Előbbinek serdületlen fiát Salm magához vette, kíséretében neveltette s a mint érett kort ért, jogos apai örökségét *Csoltón* visszanyerve, hazájába tért.

Ez volt az u. n. murányi háború,¹ melyet Salm 1549. augusztus havában fejezett be.

Miután Murány várában a szükséges intézkedéseket *Ferdinánd király* nevében megtette, erős őrséget hagyva ott, 1549. augusztus 15-ikén diadallal vonult csapataival Eger felé. Őt hónapi fáradságos munka után sikerült neki *Balassát* és *Basót* megtenyíteni.

Ezentúl Murány szerepe teljesen megváltozik. Császári parancsnokok alatt áll félszázadig. Innen indul ki a gömöri ev. egyházmegye szervezése, melynek első felügyelője Salm. Alatta Murány ugyanazt a szerepet viszi Gömörben, a mit a nagysárosi vár e vidéken *Rueber János* parancsnoksága alatt.

Salm utódai az ő nyomdokain járnak az ev. egyház felvirágoztatásában. *Maschko Menyhért* s *Herberstein*

¹ A háború leírását *Bartholomaeus Notitiaja* s *Tomasik Denkwürdigkeiten d. Schlosses Murán* cz. műve nyomán közlöm.

éveben
maradván
mányban
Özv. Kar
Ferencz,
Május
György
Temetés
* Ő
jogakad
törvény
akkor
meg d
a «na
tudóva
kitünt
bizosít
az, hog
többi k
nyaira
* B
Fiáth A
Ignác
jogilag
* B
követke
május
avatni
nagyob
eperjes
beli ip
ünnep
az ipar
melyel
különb
azt, hog
tosító
zászlón
egyolda
maguk
rültek
Úgy hi
történt,
sanak
jellegé
az ell
A tiszte
kezek.
közben
megfele
nepre
sértől
nyert s
testület
bizottsá
rását, a
iparhat
történte
a város
tósági
hozza

Gyula
megyét
A
hez a
s má
szervez
azon é
160
Rákóc
Ké
tartozó
tártól.
mében
kezére
meg u
el a v
Homo
lényi
fokára
felolva
He
képe:
dom i
* F
Leutsch
Murán.
Budapest
1828.
nyelvi e

évében történt elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 27-ikén délután fogtak Ottományban eltemettetni Ottomány, 1901. április 26-ikán. Özv. Kardos Istvánné, mint édesanyja Sándor, Kálmán, Ferencz, Anna, mint testvérei.

Május hó 2-ikán hűnyt el Eperjesen özv. Zsembery Györgyné szül. Cseglédy Karolina életének 80-ik évében. Temetése f. hó 4-ikén délután 1/2 4 órakor ment végbe.

* **Ö Felsége előtt.** Lapunk derék ifjú barátja, a jogakadémia magántanára: dr. *Florian Karoly* kir. törvényszéki joggyakornok, ez év április 29-ikén, az akkor megtartott általános kihallgatás alkalmával, jelent meg dicsősen uralkodó Királyunk ö Felsége előtt, hogy a «királyi gyűrűt», a melylyel az államtudományok tudorává történt felavatása alkalmával ö Felsége őt kitüntette, megköszönje. A Király leereszkedő jóssággal biztosította az ifjú magántanárt, hogy örömeire szolgált az, hogy szorgalmát és előmenetelét így kitüntette, s több kegyes kérdést intézett hozzá végzett tanulmányaira és magántanári működésére vonatkozólag.

* **Birtokvétele.** A nyársardói birtokot, mely a báró Fiáth Alice szül. Semsy tulajdonát képezte, Rosenteld Ignác kissebeni lakos 298,000 koronáért tulajdonjogilag megvette.

* **Beküldetett.** Megbízható forrásból veszszük a következő sorokat: «Az Eperjesi Ipartestület folyó évi május hó folyamán nagy ünnepélyességgel készül felavatni új egyesületi zászlóját. Az ünnep iránt annál nagyobb érdeklődés mutatkozik, mert hír szerint az eperjesi különböző egyesületeket, sőt a más városokbeli ipartestületeket is meghívják a zászlófelavatási ünnepségre. Tekintve azonban, hogy az ipartestület az ipartörvény rendelkezése szerint olyan közhatalóság, melynek a képesítéshez kötött ipartűző vallásfelekezeti különbség nélkül kötelezett tagjai, s figyelembe véve azt, hogy a vallásfelekezeti teljes jogegyenlőséget biztosító országos törvények dacára a szóban forgó zászlónak czéلبavett elkészítése, valamint felavatása egyoldalú felekezeti színezetűnek tervezetik, ennél fogva maguk az ipartestületi tagok között nehézségek merültek fel a különben szép terv keresztülvitelére nézve. Úgy hírlik, hogy illetékes helyről máris intézkedés történt, hogy ezek az állítólagos nehézségek elhárításának s az Eperjesi Ipartestület, híven közhatalósági jellegéhez, oly alakban valósítsa meg szándékát, hogy az ellen semmi tekintetben kifogás tehető ne legyen. A tisztas ipar érdekében óhajtuk, hogy ez be is következék.» — Közreadtuk ezt a hírt azért is, mert időközben egyik fővárosi napilap is — aligha a valóban megfelelően — szóvá tette az ügyet. Lapunk az ünnepre vonatkozó előkészületek tárgyában a rendezőségtől — sajnos — eddig semmitéle értesítést nem nyert s részünkről csupán azt tudjuk, hogy az ipartestületnek több tagja, sérelmesnek találván a rendezőségnak az ünnep előkészítésére vonatkozó eljárását, az ügyet Eperjes város tanácsának, mint elsőfokú iparhatóságnak felülbírlata alá bocsátotta. Ha tényleg történtek volna hibák, meg vagyunk győződve, hogy a városi tanács, mint a melynek nevében az iparhatósági biztos az ipartestület működését ellenőrzi, a hozzá bizonyára szabályszerűen betervezett jegyző-

Gyula báró szintén felügyelői a gömöri ev. egyházmegyének, sőt utóbbi már az iparnak is védője.

A gömörmezei vasgyárosok, kiknek legrégibbjeihez a Benkó, Gömör, Sturmman, Piscatoris, Frenyó s más családok tartoznak, már 1585-ben társulattá szervezkednek, melynek statutumait Herberstein ugyanazon év március 9-ikén erősíti meg¹

1600-ban a kormány Murány várát 40,000 forintért Rákóczy Zsigmondnak kínálja, de az nem veszi meg.

Később a Róttal grófok kezére jut, a kik a hozzátartozó jószágokkal 100,000 forintért veszik meg a kincstártól. Az 1608-iki országgyűlés XXIII. t. cikke értelmében azonban mint idegenek kénytelenek honi úrnak kezére bocsátani. Tőlük 1609-ben Széchy Tamás veszi meg ugyancsak 100,000 forintot A Széchyek alatt éri el a vár a fénykorát. Tamásnak fia György és neje Homonnay Mária, leányuk Széchy Mária s férje Wesselényi Ferencz nádor emelik Murányt a virágzás magas fokára, a mint arról tavalyi «Murányvár fénykora» cz. felolvasásomban ugyancsak e helyről szólottam.

Hogyan hanyatlott, pusztult el, milyen a mostani képe: becses engedelmükkel talán még azt is elmondom idővel.

¹ Pamety Jelavské a Muránské.

Források: L. Bartholomaeus: Comitatus Gömöriensis Notitia Leutschoviae 1806—1808. — Samuel Tomasi: Denkwürdigkeiten des Schlosses Murán. Budapest, 1881. — Mayer György: Giskra és huszárai Magyarországon. Budapest, 1886. — Pamety Jelavské a Muránské: Névtelen szerző szílvé műve. 1828. — Br. József Miklós: A csehe. Magyarországon. — Értanjeltek: Szilv nyelvű egyházi folyóirat 1865-ből. (Pozsony, IV. évt.)

könyvek alapján s böcs körültekintéssel módját fogja találni annak, hogy az ipartestületet felvilágosítsa arról, miszerint a testületi zászló beszerzése, kiállítása, felavatása körül csakis akkor jár el helyesen, ha a felvilágosodottságnak, jogegyenlőségnek, egymás iránti kölcsönös tapintatnak álláspontjára helyezkedik s általában kerülni fogja úgy a zászlón alkalmazandó szimbolumok, valamint a zászló felavatása körül mindazt, a mi egyik vagy másik oldalról nehezítésre, a testületi barátságos szellem megromlására méltán szolgálhatna okul. Az a zászló ügysem lehet egyéb, mint a becsületes munka, a tiszta hazafias érzület szimboluma; bizonyára ebbeli rendeltetéséhez mérten fogják tehát kiállítani s ünnepélyesen felavatni. Ösztönit óhajtuk, hogy így legyen. Nincs is okunk kételkedni abban, hogy az ipartestület, mely eddig mindig helyes úton járt, most egy hajszálnyira is letérne arról. Nyugodtan várjuk éppen azért a tanács döntését, s az ügy teljes tisztázásának időpontjára tartjuk fenn közelebbi hozzászólásunkat.

* **A Sárosvármegyei Gazdák Fogyaszt. és Értékesítő Szövetkezte** május 1-jén átköltözött a Szebeni-út 16. számú saját házába; mit a szövetkezet igazgatósága ezúton tudomására hozza t. tagjainak.

* **Dr. Berzeviczy Albert előadása.** Dr. *Berzeviczy Albert* v. b. t. t., vármegyénk kiváló fia s városunk díszpolgára, kinek a hazai közművelődés előmozdítása körül szerzett nagy érdemei oly általánosan ismeretek, 1901. április 29-ikén fényes sikerű előadást tartott fővárosunkban, Az Országos Képtárban. A nagyjelentőségű előadásnak, — melynek sikeréről s élvezetes és tanulságos vortáról a lapok oly sokat írtak, — eszmemenete, rövid összefoglalásban, a következő volt: Az előadó Bernardino Luini-ről és a Lionardo milánói követőiről szólt s bemutatta Bernardinónak az Országos Képtárban lévő két jeles képét és a többi lombardiai festő olajképeit. Abból a szerepből indult ki, a melyet Lionardo da Vinci vitt a cinquecento nagy művészetének megindításában s jellemezte az iskolát, melyet Milánóban talált és azt, melyet ő maga létesített ott. Megkülönböztette azoktól a tanítványaitól, a kik az ő modorának, sőt kompozíciójának egyszerű utánzására szorítottak, kiemelte mint olyanokat, kik bizonyos tekintetben követőinek tekinthetők, de önálló jelentőségű művészek: Sodomát, Bernardino Luini-t és Gaudenzió Ferrarit. Azután tüzetesen foglalkozott Bernardino Luini életével és műveivel. Ő is követője volt bizonyos tekintetben Loonardinak, de valószínűleg sohasem volt tanítványa és semmi esetre sem szolgálja utánzója. Művei közül az előadó behatóbban ismerteti a Casa Peluccából való Szent Katalin temetését, továbbá Jézus születését a Casa Littából; Krisztus tövissel való megkoronázásának nagy hármasképét a milánói Ambrosianában és különösen sarronói nagy kép-cyklusából a Mária egybekelését s a három király hódolatát. Megemlékezett a milánói Monastero Maggioroban lévő freskóról s luganói nagy Passii-képről, valamint ottani Madonnájáról. Befejezésül különösen mint Madonna festőiről szólt Luini-ről, méltatva budapesti két képét is. Az előadást az előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta s az előadót élénken megéljenzte.

* **Színházunk** ügyében nemrég referáltunk arról a törekvésről, mely, Eperjes központtal, Sátoraljaújhely, Ungvár, Rimaszombat stb. városok bevonásával, egy erőteljes felvidéki szinikerületet akar létesíteni. A hatalmas fejlődésnek indult Sátoraljaújhely úgy látszik lelkesen karolja fel ezt az eszmét, a mennyiben a *Zempleni Újság* legutóbbi számában a többi között így ír: «Sátoraljaújhely színházi vezetősége — most még nem nyilvánosan — de erősen foglalkozik a kérdéssel. Különösen pedig abban az irányban, hogy Eperjes városát a színházi teli idény előkészítésében társul megnyerje. A lefolyt évad úgy nálunk, mint Eperjesen is beigazolta, hogy sem ők, sem mi, egyedül, nagy és jó társulatot tartani nem vagyunk képesek. Mert tévedés ám a dolgokat úgy értelmezni, hogy elegendő az, ha itten három hónapon át erősen pártolják a társulatot. Ez csak látszólagos eredmény, de ténylegesen nem elég. Mert a míg ide jön vagy innen tovább megy, csakis kisebb helyekre van utalva bármely társulat — ott pedig már a túlszervekedés felemész mindent. Tekintsünk azonban el a múlttól, — nem szükséges bővebben fejtegetnünk, hisz erősen él ez az akarat a közvéleményben, — kezdjük hathatósan keresztülvinni azt a rég megállapított ideát, hogy a teli szezon sikerének biztosítására Eperjessel társuljunk. Nekünk épp oly szükségünk van rájuk, mint nekik miránk. Vétkes mulasztás volna hát ezt a régi ideát gyorsan meg nem valósítani. Mert e nélkül bármily igérettel jön is ide igazgató, be nem válthatja azokat. Az erősebben szituált társulatoknak már van teli állomáshelyük. Bárki is pályázik hát ide, azt a

társulatot csakis e két város emelheti olyan művészi magaslatra, a minőt az intelligenciájuk kíván. Azzal is tisztában vagyunk, — az új színház felépítése és az elmult idény beigazolta, — hogy itt csak télen van színházba járó hangulat. Nem beszélhetünk hát arról, hogy valamely nagyobb teli állomás igazgatóját tavasszal, vagy ősszel befogadjuk. Arra az időre van elég szórakozás — már a mikor van. Ha jó teli idényt akarunk teremteni, akkor kívánatos volna, hogy az elmondottak értelmében valamit cselekedjünk is.»

* **Elveszett.** *Kovaly Józsefné* nyársardói lakos pénteken a kálváriai búcsún elvesztette 92 koronáját. A becsületes megtaláló kéri, hogy a szegény asszony ez egész vagyonkáját adja be a rendőrséghez.

* **Cseléd-jutalmazás.** A néhai Kósch Frigyes-féle cselédjutalom kiosztása pénteken délután 4 órakor történt meg a kapitányi hivatalban. Jutalomdíjakat nyertek: *Sedlak György*, a ki 18 év, 4 hó és 3 napig szolgál özvegy Csátary Ágostonnénál; 2-ik díjat kapta *Sztujak Lukács József* kocsis, a ki 12 év, 5 hó és 18 nap óta van alkalmazásban dr. Vályi János püspök-nél; a 3-ik jutalomban özvegy *Klein Gasztárné* szül. *Gally Mária* részesült, a ki 10 év, 4 hó és 3 nap óta szolgál Mérey Aurélnál. A jutalomdíjak a hagyományozó akaratához képest, buzdító beszéd kíséretében adattak át föntnevezetteknek.

* **Találtatott** pénteken délelőtt a Fő-utcán egy arany, tejszínű kövel ékített és egy öt soros ezüstgyűrű. Jogos tulajdonosa a talált tárgyakat a rendőrségnél átveheti.

* **Vizsgálat.** Folyó hó 3-ikán d. u. 1/2 3 órakor a városi majornak az összes bércocsitulajdonosoknak lovai, hintói, szerszámjai megvizsgáltattak az állatorvos közbenjöttével. Rendben találtattak.

* **Elveszett** folyó hó 3-ikán reggel a vásártéren egy 1 éves, szürke szőrű disznó. Tulajdonosa: *Kocsik András*, vitézi lakos, telkesgazda.

* **Öngyilkos honvéd.** *Vaskó János* közhonvéd vasárnap szolgálati fegyverével fejbe lötte magát és szörnyen halt. Tettét betegsége miatt követte el.

* **Letartóztatás.** A rendőrség letartóztatta és a kir. ügyészségnek átadta *Lakatos György* lókereskedő cigányt, kit az eperjesi törvényszék lopás miatt körözött.

* **Betörés.** *Donner Miksa* koremszói kárára ismeretlen tettes a kuglizóba betört s onnét csekély értémszett lopott. A rendőrség nyomozza a tettest.

* **Gyermekelőadás.** Az eperjesi ág. hitv. evang. polgári leányiskola május 5-ikén a Kollégium dísztermében jótékonycéltű gyermekelőadást rendez. Kezdeté pontban 5 1/2 órakor. Belépő-díj: I—VI. sor 1 korona 20 fillér, VII—XII. sor 80 fillér, állóhely 40 fillér. Jegyek előre válthatók Kósch Árpád papírüzletében és a pénztárnál. A tiszta jövedelem az elemi és polgári iskola ifjúsági könyvtárának gyarapítására szolgál. Az előadás műsora a következő: 1. Karének, éneklők a polgári iskola növendékei. 2. «Amanda vagy Juci?» Vígjáték egy felvonásban Irta Löcsei Emma. Személyek: Rétné: Kübecher Erzsébet; Erzsike, leánya: Gál Mariska; özv. Felleginé és özv. Merciné, Rétné sógora: Kribel Berta és Tábori Jolán; Róza, Erzsike barátja: Toldi Anna. 3. «Les Cuisinières.» Tableau culinaire en un acte par Lemercier de Neuville. Személyek: Madame Beloiseau: Zavatzky Ilona; Françoise, sa cuisinière: Sándor Izabella; Ernestine, sa femme de chambre: Sztárna Erzsébet; Héloïse, modiste: Mihalik Róza; Catharine et Virginie, autres cuisinières: Fuchs Malvin és Mandula Mariska; La mère Grobec, concierge: Hübschmann Malvin Mère de Françoise. 4. «A Tavasz Tündére.» Színmű egy felvonásban. Irta Rudnyánszky Gyula. Személyek: Gizella és Margit, testvérek: Emmer Aranka és Szutórisz Ella; Anna, szegény leány: Balogh Ilona; Egy kis leány: Kircz Jolán; A Tavasz tündére: Raisz Mariska; Ibolya, Százszorszép, Szellő, Lomb, Nefejejs, Szegfű, Gyöngyvirág, Róza, tündérek: Klein Róza, Kamenitzky Ilona, Fried Lujza, Singer Alice, Hannel Ilona, Körtvélyessy Aranka, Kósch Zsófia és Urbán Elly. Nagymama, mama, vendégek.

* **Ragadós állatbetegségek Sárosvármegyében 1901. április 28-ikán:** *Veszélyesség:* szekcsői j.: Lófalú 1 udvar, Hertnek 1 udvar. *Rühkór:* alsótarcazi járás: Berettó 1 u., Jánocská 1 u., Vörösvágás 1 u.; mako-viczai j.: Alsópolyánka 1 u., Semetkőcz 1 u.; sirokai j.: Kajatha 1 u., Szentmihály 1 u.; szekcsői j.: Magyar-raszlavicza 1 udvar.

* **Nyugtázás.** Az Eperjesi Kath. Legényegyesület által április 28-ikán, az egyesület védőszentje ünnepén rendezett, minden tekintetben jól sikerült, tánczczal egybekötött színelőadás alkalmával felülfizetni kegyesek voltak: Pletényi Endre 3 kor., Zsebrácky Géza 4 kor., dr. Repák Jenő 3 kor., Zaborovszky Béla 2 kor., Cattarino Sándor 2 kor., Gaál András 1 kor.

60 fill, Kassay István 1 kor., Kurimszky János 1 kor., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., N. N. 1 kor., Winkler András 1 kor., Zborovszky Antal 1 kor., Mittermann István 1 kor., Wick Béla 1 kor., Bodnár János 1 kor., Magyar János 1 kor., Andruscsakevics Henrik 1 kor., Molitorisz István 1 kor., Csepiga Gergely 1 kor., Gerbery Sándor 1 kor., Ágoston Károly 1 kor.; összesen: 31 kor. 60 fill. Fogadják a nemesszívű adományozók az egyesület halás köszönését. *Az elnökség.*

* **Új politikai lap a vidéken.** Sátorajújhelyen *Zempleni Újság* címen május 1-jével új politikai lap indult meg s hetenkint kétszer fog megjelenni. A köz- és társadalmi élet erőteljes lüktetéséről tesz bizonyosságot az, hogy a szomszédos vármegyében három, hetenkint többször megjelenő lap szolgálja a vármegyei élet érdekeit. Az új lap exponált politikai irányt nem hajlandó követni, s mint első számából látjuk, célja az ellentétes felfogások tárgyilagossá eszmecsereje céljából független organumot szolgáltatni. Az új lap főszerkesztője ifj. *Mecser Gyula*, felelős szerkesztője *Biró Pál*, főmunkatársa dr. *Hám Sándor*.

* **A «Zenélő Magyarország» zongora- és zenemű-folyóirat** május 1-sei 9-ik füzeté igen érdekes tartalommal jelent meg. A mindenütt kedvelt zenemű-folyóirat e száma tartalmazza a következő darabokat: I. *Bogdan Istvántól*: «Nevet engem az én rózsám» magyar dalt. II. *Kárpáti Sándor*: «Ilonka» keringőjét. III. *D'Amant Leo*: «Iczi-piczi aranyuczi» víg dalát. Minden száma hasonló gazdag tartalommal jelenik meg a *Zenélő Magyarországnak*. Évenként 24 füzet, minden füzet 10–10 oldal hangjegy-tartalommal a legjobban megválasztott kiváló sikerű újdonságokból összeállítva; 242 oldal tartalomért 12 korona, félévre 12 füzet 120 oldal tartalomért 6 korona, és negyed-évenként 6 füzetért 3 korona az ára. Előfizethető az 1901. — VIII-ik évfolyamra a *Zenélő Magyarország (Klökner Ede)* zenemű-kiadóhivatalában, Budapesten, VI., Csengery-u. 62a., honnan megismerésre mutató ványfüzetet 60 fillér beküldése ellenében küldenek.

* **Dalkör Bártfán.** Márczius hó 11-ikén alakult meg harmincz működő taggal a Bártfai Dalkör, mely alkalommal megválasztottat a tisztikar is. Elnök *Taly István*, alelnök *Csontos Alajos*, karnagy *Majtényi I.*, ügyész *Fekete István*, pénztáros *Mosánszky Béla*, könyvtáros *Smilnyánszky János* és titkár *Gerlach Jakab* lett. A dalkör megalakulása bizonyára pezsgő életet visz be Bártfa társadalmába. A nagy lelkesedéssel megalakított dalkör ezenfelül előreláthatólag kezdeményezője lesz a bártfai összes nemes szellemi élvezetek és szórakozások alakulásának. Hazafias szempontból is, hazánk ezen végvárában, fontos szerepe van a *dalkörnek*, mert dallal legközelebb juthatni az emberek szívéhez; ez tehát a leghatékonyabb eszköz és mód, a melylyel a magyar nemzeti Génusz hódítását és uralmát biztosíthatjuk. Bártfa város közönsége tehát önmaga is hazafias kötelessége iránti tekintetből kell, hogy e megalakult dalkört a legjobb indulattal fogadja és annak további fejlődését teljes odaadással támogassa és előmozdítsa.

* **Körösvény.** Május hó 2-ikán délelőtt ismeretlen tettes egy nyitott lakásból három arany-gyűrűt 600 kor. értékben ellopott. A gyűrűk leírása a következő: Az első gyűrű közepén saphir kő, körülötte 8 apró gyémánt; a második opál kő, körül 10 apró briliáns, és a harmadik közepén nagyobb briliáns, a körül 10 kisebb briliáns. A rendőrség fölhívta az ékszerészeket, zálogház-tulajdonosokat és zálogokra köcsönző pénzüzeteket, hogy a leirt ékszerek értékesítőjét igazolás végett e hivatal elé állítsák, esetleg, ha a gyűrűk már elértékesítettek volna, ide azonnal jelentést tenni sziveskedjenek.

* **Mindenkinek feltűnik** egy szép fényesre kitesztített cipő. Ez azonban csak akkor érhető el, ha oly fényesre használ, melynek összetétele magát a bőrt minőségében megtartja. E célból használja az általánosan közkezdelt *Fernolend-féle cipőfényesítőt*, melynek meszsze országokra terjedő jó hírnevét az 1832-ik évben Fernolend István alapította. Kapható mindenütt, valamint Fernolend István cs. és kir. országos szabad-gyári raktárban, Bécs, 1, Schulerstrasse 21. Árjegyzéket viszontelárusítóknak portómentesen küld a gyári raktár.

* **Figyelmeztetés.** Vett értesítés szerint a Magyarországból eredő s főleg Belgium, N.-Britannia, Németalföld, az Amerikai Egyesült-Államok és Canadába szóló levelek és levelezőlapok gyakran elégtelenül vannak bérmentesítve, minek folytán a hiányosan bérmentesített levélpóstaik küldemények a hiányzó bérmentesítési díj kétszeres összegével lesznek megterhelve s ez által a feladók nemcsak a címzettnek okoznak akaratlanul kellemetlenségeket, hanem a hiányos bérmentesítés miatt a magyar posta-kincstár is károsul. Ezen hibás bérmentesítés azon körülménynek tulajdonítható, hogy a közönség az 1900. évi január

hó 1-jével életbelépett tarifális változásokat még most sem veszi figyelembe, a külföldre szóló leveleit és levelező-lapjait még most is 20-, illetve 5 fillérrel bérmentesíti. A közönség tájékoztatására ez alkalomból ismételtlen közlöm, hogy a *külföldre* szóló egyszerű levél díja 25 fillér, a levelező-lap díja 10 fillér; az Ausztriával, Bosznia-Hercegovinával, Németországgal, Szerbiával és Montenegróval való forgalomban a levél díja 10 fill., a levelező-lapé pedig 5 fill. Az *ajánlási díj* végül úgy a belföldre, mint a külföldre szóló ajánlási leveleknél 25 fillér. Kassán, 1901. évi április 16-ikán. *Bene Róbert* s. k., kir. tanácsos, posta-táv. igazgató.

* **Leopold Gyula, az Általános Tudóstól szerkesztője,** törvényszéki legjezített *hirdetési irodáját* megnagyobbította és azt VII, Erzsébet-körút 54., I. emelet helyezte át. Öröndetes, hogy ezen szolid és ágilis irodát nemcsak a fővárosi és vidéki, hanem a külföldi hirdetések is szívesen keresik fel, mert ott a reklámozást felülmúlhatatlan pontossággal, kiváló figyelemmel, nem sablonosan eszközlik és úgy a kereslet, mint a kínálat érdekét lelkiismeretesen összpontosítják.

* **Testi fájdalmakon** sokan jó kedvük által humorral tüntetik magukat. De ez soká nem segít, különösen rheumatikus fájdalmaknál más segítség után kell nézni. E fájdalmak ellen egy szerre figyelmeztetnek bennünket, a mely igen ajánlatosnak tűnik fel. Ezen szer a *Kwisza Ferencz János* korneuburgi kerületi gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által előállított *köszvény-fluid*, mely ficzámok, izom és izomszálak merevülései és görcsök ellen, továbbá erősítőül, elő- és utóerősítőnek nagy fájadalmak, hosszú gyaloglások stb. alkalmával sikeresen alkalmaztatik. Sok elismerő levél és okmány áll e szer hatásáról betekintés végett rendelkezésre.

* **Dreyfus Alfréd** megírta emlékiratait «*Öt év életéből*» (Cinq années de ma vie) cím alatt. A könyv, melynek megjelenését roppant izgatottsággal várták, az eredeti francia kiadásai egyidejűleg, május 1-jén került könyvpiaçra a művelt Európa valamennyi nyelvén, tehát magyarul is. A különös könyv hatása sok helyen valósággal fulmináns: az ártatlanul elítélt és sokat szenvedett ember keserű följajdulása oly igaz, drámai erővel ráz meg bennünket, hogy vele érzünk és szenvedünk. De egyúttal csodáljuk is, és minden elolvasott lap után jobban érezzük, hogy e sorokat csak ártatlan ember írhatta. Olvasván *Naplóját*, melyben az Ördög-szigeten töltött évek kínszenvedését napról-napra megírta (ez csak egy része az érdekesítő könyvnek), egyszerre két érzés fogja meg szívünket: az egyik a bámulat, hogy olyan, szinte keresztényi megadással tűrte iszonyú sorsát, s csak itt-ott fakad ki bakói ellen, a kik, mint mondja: «lelkiismeretük szerint teljesítették a rájuk bízott kegyetlen tisztet, melyért a felelősség nem rájuk, hanem magasabbra, a szörnyű rendeleték kútforrásaira hárul vissza», — s a másik érzés a borzalom, az iszonyat, hogy a most mult XIX. század utolsó tizedében ember embert ily irtózatossá kínozták! Mert kínozták, s ez a kínzás még akkor is sok lett volna, ha véletlenül nem ártatlant, hanem megrögzött bűnöst sújt. Elzárták a levegőtől, világosságtól, kirekesztették az élők társaságából: a szó-szoros értelmében elevenen temették el, mert nem volt szabad szólnia senkihez, elvették könyveit, írásait, el-sikkasztották neje, családja leveleit, éjjel-nappal lesték, figyelték minden mozdulatát; ha elaludt, ágyához lopóztak s úgy hallgatóztak, nem ejt-e el álmában egy áruló szót — s legkegyetlenebbül éppen akkor bántak vele, mikor Franciaországban már megindult az ideális küzdelem a szörnyű jogi tévedés jóvátételére. Talán azért, hogy Dreyfus már ne érhesse meg az igazság kiderülését? Könyvét olvasván, érezzük, hogy ennek az embernek valóban ártatlannak kellett lennie; mert csakis ártatlansága adhatott neki oly roppant lelki erőt, hogy nemcsak szenvedéseit eltitkolta neje előtt, hanem még folyton bátorságra, küzdelemre is serkentette őt. S ez a hőselelkű, római jellemű asszony, szintén meg lévén győződve férje ártatlanságáról, szembe is szállt az egész világgal és bátran kitartott üldözött férje oldalán. Nevének gyermekeinek becsülete volt az archimedesi pont, melynek segítségével kiemelte a világot sarkából: ez volt az a hatalmas mozgó, mely erőt adott neki, hogy, gyöngé nő léte, egymaga fölvegye a harcot hazája ellenségei közvéleményével s végre is győzelmet arasson férje ellenségein. Mindez, és sok más egyéb, tragikus elevenséggel, szinte metsző rövidséggel van megírva a több, mint 300 oldalos könyvben, melynek főereje a közvetlenség; különösen becsesek a levelek, melyeket Dreyfus, meg a neje váltottak egymással: minden sorokban ott lüktet a két nagy, hősies lélek hamleti vívódása, melyet olvasván, velük együtt sóvárunk mi is az igazságra. A pártatlanul szenzációs könyv érdekességét növelik Dreyfus sajátkezű rajzai

(kunyhói az Ördög-szigeten, a kettős lábszorító, melylyel ágyához vasalták stb.) és kéziratai is, melyek az eredeti, párisi kiadásból valók. A könyv díszes kiállítása, hibátlan, tiszta szép nyomása, még borítékjában is hű mása az ismert sárga francia kiadványoknak — az Országos Központi Községi Nyomda Részvénytársaság sajtóját dicséri. Megrendelhető ugyanott (VI, Váci-körút 61.) s minden könyvkereskedésben. Ára, mint az eredeti francia kiadásé, 3 korona 50 fillér. (A szerzői és fordítási jog 68/69—1901. sz. a. van be-lajstromozva a szerzői jogot beiktató hivatalnál.)

* **A közpénzek elhelyezése.** A közpénzek elhelyezése dolgában igen fontos rendeletet küldött most Széll Kálmán belügyminiszter a törvényhatóságoknak. Az eddigi gyakorlat tudvalevően az volt, hogy a törvényhatósági bizottság névszerint való szavazás útján határozta el, hová helyezték el a közpénzeket? E határozatot a belügyminiszterhez terjesztették föl jóváhagyás végett. Most a belügyminiszter a törvényhatóságoknak küldött leiratában meghagyja, hogy jövőre az ilyen határozatokat ne is terjeszszék föl hozzá, mert e felügyeleti jogáról lemond. Ezentúl tehát a közpénzek elhelyezéseért a vagyoni és erkölcsi felelősség egyedül és kizárólag az illető törvényhatósági-bizottsági tagokat fogja terhelni.

ÚJ VASÚTI MENETREND

1901. MÁJUS 1-TŐL.

Eperjesről indulnak a vonatok:

Budapest felé:	6:20 reggel.	Budapestre érkezik	1:30 délután.
	10:40 d. e.	" "	8:50 este.
	2:50 d. u.	" "	10:— "
	7:30 este.	" "	6:35 reggel.
	9:59 "	" "	8:15 "
Bártfa felé:	6:35 reggel.	Bártfára érkezik	8:42 délelőtt.
	5:35 d. u.	" "	7:41 este.
Orló felé:	6:29 reggel.	Orlóra érkezik	8:20 délelőtt.
	2:20 d. u.	" "	4:35 délután.
	5:21 d. u.	" "	7:10 este.

Szepesség felé:

6:20 reggel. 10:40 délelőtt. 2:50 délután. 7:30 este.

Eperjesre érkeznek a vonatok:

Budapest felől:

6:19 reggel. 9:10 délelőtt. 2:14 d. u. 5:15 d. u. 9:58 este.

Bártfa felől: 2:07 délután. 9:43 este és hétfőn 6:09 reggel.

Orló felől: 10:30 délelőtt. 2:05 délután. 9:40 este, csak hétfőn és pénteken 6:06 reggel.

Szepesség felől:

9:10 délelőtt. 2:14 délután. 5:15 délután. 9:58 este.

Felelős szerkesztő:

Dr. Mikler Károly.

Kiadótulajdonos:

Kósch Árpád.

NYILT-TÉR.*

Nyilt válasz

Dr. Anonymus a „Sárosmegye speciális viszonyai” című pamfletjére.

Hogy mennyire alaptalan és naiv a dolgok nem ismerete s pszichológiai viselkedése mellett ímért megírt és a szélrózsa minden irányában terjesztett pamfletje, értse meg a következőkből:

1. Nem igaz azon állítása, hogy én egy doktorátumot kétszer tettem. Harangozni hallott, de nem tudja hol! Az egészben az van, hogy egy szigorlatom letételére kétszer határidőt kaptam. És pedig először a december 24-ikén VII/465. jkényvi szám alatt kelt végzés szerint december 30-ik napjára; de, minthogy én ezen végzést posta útján csak december 29-ikén reggel vettem kezemhez s éjjel utazni s reggel a szigorlatnak ülni nem akartam: új határidőért folyamodva, 14-ik napra, azaz január 14-ikére a második határidőt kaptam s január 16-ikán lett kiállítva a tudori oklevélem. Ez tehát nem annyit téssen, hogy a szigorlatot ismételttem. Ha az Anonymus Uram *dr.*, annyit kellene tudnia, hogyha én december 30-ikán buktam volna, akkor új határidőt az egyetemi szabályok szerint három hó előtt nem kaptam volna. És hogyan sikerült e szigorlatom? — szerénységem megsértése nélkül nyilvánosan kijelenthetem azt, hogy dr. Kajuch, kinél akkori időben a szigorlatozók 70%-a is bukkott, ezen szigorlatomhoz nyilvánosan gratulált nekem.

Anonymus Uramnak sehogy sem fér a fejébe, hogy Becherón, a hol zab nem akar teremni, *dr.* termett! Szokatlan ugyan, de másrésről fontolja meg azt, hogy Artim Mihály mindenkor a legkiválóbb tanuló

* Az e rovatban közlötteteket nem vállal felelőséget a Szerk.

közé tartozott; miért is könnyen megbocsáthatja neki azt a kis ambíciót, hogy míg egyik-másik hason-szorgalmú iskolatársa kanonok, kúriai bíró, ő szorgalma folytán legalább dr. lehessen, mihez sem protekció, sem okosság, de csakis alapos tudás kíván-tatik meg. Különben a szigorlaton tízszer megbukni sokkal tisztességesebb dolog, mint a káptalani ügyvéd-ségből egyszer kibukni.

2. A múlt képviselőválasztáskor nem én léptem föl, de a választóközönség engem fölléptetett s kész pro-grammal megkínált, melyet csak aláírom kellett. Tessék azt megtekinteni Damits József róm.-kath. plébánosnál. Hogy a makoviczai szegény népnél, hol én születtem, növekedtem s 24 év óta lelkészkedem, Artim Mihály név teljes program, tudja az, ki e néppel érintkezett.

3. Társadalmi életemet tekintve, vegye tudomásul, hogy m. nt mindenkinek, úgy parányiságonak is vannak ellenségei s vannak barátjai; de ne hirdesse azt, hogy a ki nem szereti a zajos életet, szerényen él, a ki tár-saságban az asztal alá nem kívánkozik, estélyeket nem tart, hogy az a társadalomból ki van zárva.

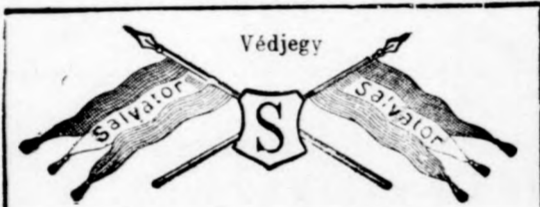
4. Állítása, hogy akciómat senki komolyan nem vette, typhusra emlékeztető logika. Ha hiszi azt, mit mond, kédem: minek foglalkozik velem, minek hegyezte ki annyira fulánkját ellenem? Minek költött Feszt 17 ezret s 10 ezret ígért? S mit követtek el Stomfán s Giralton, hogy el nem követtek volna Zborón? De még többet ám, mert még hozzáadásul elis adtak engem 10 ezer forintért.

5. Hogy őszinteség dolgában veszélyes ember vagyok, úgy hiszem, hogy azt maga sem érti.

6. Egyéb állításai a makoviczai körülményekről, nevezetesen: hogy Szepesházy képviselőségre aspirált, hogy lejáratta Festet stb., merő agyrem, — ezen önkény-telenül is elmosolyogni kénytelen az ember. Szepesházy-ról, ki jellemes s Festnek lekötözött embere, ilyesmit csak beteg elme képzelhet. Szepesházyt csak az uszo-rások gyűlölik. Hol van barátságosabb s finomabb ember Szepesházy- s Festnél? Ez utóbbi — a mi igaz — legfőleg abban adja a nagy urat, hogy az ígértét nem szokta megtartani.

Becheron, 1901. évi április hó 25-ikén.

Dr. Artim Mihály,
becherói gör. kath. lelkész.

Védjegy
Vesebajoknál,
a hólyag bántalmainál
és köszvénynél,
az emésztési és lélegzési
szervek hurutainál,
a Lithion-forrás

Salvator

kitűnő sikerrel használtatik. E forrás kiváló tulajdonságai:

Húgyhajtó hatása.

Vasmentes. Kellemes ízű.

Könnyen emészthető.

Első rangú gyógyviz és diaetikus ital. Számos orvosi tekintélyek által különösen oly egyéneknek ajánlva, a kik ülő élet-módjuk folytán aranyeres bántal-makban, hasi pozsga, máj- és vese izgatási tünetekben vagy húgy-savas vesehomok és vesekövek képződésében szenvednek.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerüzletekben.
A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Med. univ.

Dr. Hübschmann Béla
fogorvos

lakása, úgy mint eddig, Eperjesen,
Fő-utca 63. szám, I. emelet.

Legtisztább, legnemesebb

gyógyborok

betegágyasok, betegek és
lábadózók számára.

Kimagasló erősítő
borok gyengült sze-
mélyeknek.

Legjobb gyomor-
betegeknek. Legfi-
nomabb

dessert-
borok

a

Görög borok

„Achaia“

bortermelő-
társulattól

Patras.

Legjobbak:

Mavrodaphne (piros,
édes). — Achaier (fe-
hér és nem édes) —
Fehér Malvaster (édes)

Fő-képviselőség:

C. J. Schrauth, Bécs,
IX., Frankgasse 4.

Raktarak Eperjesen: Atlasz D.
csemegekereskedése, Berger Samu
kávéháza, Oszwald D. utóda: Csizsek
Jenő csemegekereskedése.

Vigyázzunk
a védjegyre!

Brady-féle Mariaczelli
gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomorbajoknál,
nélkülözhetetlen s általánosan ismert házi és népszer-
évtárgyalanság, gyomorgyengeség, bűzös iehe-
let, felfújtság, savanyú felbűfűgés, hasmenés,
gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárga-
ság, undor és hányás, gyomorgörös, szűkülésnél.

Schulzmark
C. W. W. W.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyi-
ben ez a gyomortól származott, gyomortürelhelésnél étel-
kel és italokkal, gúliszták-, májbajok- és hámorrhoidáknál.
Emített bajoknál a Brady-féle Mariaczelli
gyomorcsépek évek óta kitűnőnek bizonyul-
tak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg
ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.
Bevásárlásnál csakis Brady-féle gyomorcsépeket kérjünk!

Központi szétküldési raktár:

Brady-féle gyogyszertár a „Magyar Királyhoz“, Bécs, I., Fleischmarkt.

A Brady-féle mariaczelli gyomorcsépek valódiar kaphatók:

Eperjes: Barts Emil és Molitorisz I. gyógyszerészeknél.

— Homonna: Szekerák A. gyógyszer-nél. — Kis-Sze-
ben: Widder Gy. gyógyszer-nél. — Lubló: Ignatovits A.
gyógysz-nél. — Szinna: Csizsár Árpád gyógyszerésznél.

71—1901. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi kir. törvényszék 1890/1901. cs. sz. végzése folytán dr. Windt Arthur kisszebeni ügyvéd mint csődtömeggondnok által képviselt Klein Mór csődügyében az arverés elrendelhetvén, annak Olejnek községhez tartozó „Farabinsik“ nevű erdőben leendő megtartására határidőül 1901. május hó 15-ik napjának déli 12 órája tűzetik ki, a mikor a pót-csődletarban összeirt, lábbon álló fenyőfa és faragott-fenyőfa, valamint a majdani fűrészeknél összeirt külön-féle fa, a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Kisszebenben, 1901. évi április hó 30-ikán.

Glück Bertalan,
kir. bír. végrehajtó.

A Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.
egy régi kipróbált háziszert, a mely már több mint 30 év óta megbízható bedörzsölésül alkal-mazzatik köszvénynek, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevasárlásokor mindig figyelemmel legyünk a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ cégjegyzésre.
80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban úgyszólván minden gyógyszerüzletben kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Buda-
pesten.
Richter F. Ad. és tarsa,
osasz. és kir. udvari szállítók,
Rudolstadt.

Kerestetik

Eperjes és vidéki részére egy fűszer- és gyarmatárú-kereskedőknél jól bevezetett

képviselő

vagy egyed-elárúsító egy elsőrangú gyártól, mely olmtüzi sajt-quargli készítésével foglalkozik.

Ajánlatok — referenciákkal — H. P. 1807. alatt RUDOLF MOSSE, WIEN, kéretnek.

— Szervusz pajtás! ugyan hová sietsz oly annyira?

= **Megyek a Fő-utca 51-ik számú házba,**

az öltönyömet viszem a mütisztító-intézetbe tisztítás és javítás végett, mert oly olcsón és jól csakis ott lehet tisztítottatni és javítottatni; hát kedves barátom, ha ezt tán még eddig meg nem tehetted, hát el ne mulaszd ezt megnézni és meggyő-ződni, hogy férfi- és női-ruhákat, egyszóval mindent, onnan mint újat kapod vissza. Kérlek hát, el ne mulaszd, arról magad meggyőződni.

Sikorszky Péter
mütisztító

Fő-utca 51-ik szám alatt, a «Fekete sas»-szállodával szemben.

H I R D E T M É N Y.

Ö csász. és apostoli királyi Felségének legfelső elhatározása folytán ezennel megindittatik a **XXII-ik magyar királyi államsorsjáték**

rendezése. Az ezen sorsjáték után remélhető tiszta jövedelem közhasznú és jótékonycélokra fog fordítottatni. Ezen sorsjáték összes, 7691-ben megállapított nyereményei az alább következő játéktér szerint 365,000 koronára rugnak, és pedig:

1 főnyeremény	150,000 korona	10 nyeremény	1,000 korona
1 „	50,000 „	20 „	500 „
1 „	20,000 „	50 „	100 „
1 „	10,000 „	100 „	50 „
2 nyeremény	5,000 „	1000 „	20 „
5 „	2,000 „	6500 „	10 „

Az összes nyeremények készpénzben fizettetnek ki.

A húzás visszavonhatlanul 1901. évi június hó 28-ikán Budapesten történik.

== Egy sorsjegy ára 4 koronával van megállapítva. ==

Sorsjegyek kaphatók: a m. kir. lottójövedéki igazgatóságnál Budapesten (Csepel-rakpart, Vámpalota), a mely hatósághoz a megrendelt sorsjegyek ára postautalvánnyal előre beküldendő; továbbá: valamennyi posta-, adó-, vám- és schivatalnál, az összes vasúti állomásokon s a legtöbb dohánytözsében és váltóüzletben. Budapesten, 1901. évi január hó 2-ikán.

A m. kir. lottójövedéki igazgatóság.

Borüzlet-átvétel.
 Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a néhai Bohrandt József-féle **borüzletet** átvettem és azt nagyobb mérvben fogom folytatni.

Ajánlom a n. é. közönségnek **legjobb minőségű jó erdélyi, váczvidéki, valamint mindennemű más vidékbeli boraimat** legjutányosabb árak mellett.

Kiváló tisztelettel:
Zborovszky Antal.

Keresek egy jóra való fiút tanulónak.

eperjesi üzletembe
 Közelebbi felvilágosítás ugyanott.
Quirsfeld János.

••• Most jelent meg •••
 a francia eredeti kiadással egyidejűleg!

ÖT ÉV ÉLETEMBŐL.
 írta
Dreyfus Alfréd.

A 318 lapra terjedő vastok kötetben Dreyfus Alfréd saját maga írta meg öt évig tartó szenvedéseit. Ez emlékiratban megvan Dreyfus Alfréd elítélésének, lefokozásának, hazatérésének története, ördögszigeti rabságának Naplója, feleségével folytatott levelezése stb., **nyolcz eredeti rajzzal és kézírással.**

— Ára 3 korona 50 fillér. —
 Kapható az Orsz. Közp. Községi Nyomda R. T.-nél Budapestben, VI. Váci-körút 61. sz. és minden könyvkereskedésben.

PORTLAND-ÉS ROMÁN-CÉMENTET
 és cément-pallólemezeket
 legjobb minőségben készít

Benczúr Testvérek cémentgyára
 Mogyoróskán.
 Posta helyben. Zemplén megye.

Kwizda J. Ferencz
 cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bolg. hercz. udvari szállító.

Altalan elismert diátalet-csomet szer (be-dorzelesre az izmok eresi-és idegek kesere)

KWIZDA FLUID
 Kigyó jel
TOURISTA-FLUID

Erösites es erömegujtás céljából eredmennyel használják az összes turisták kerekparuzok es lovaglak nagyobb tourok után.

1 ÜVEG ÁRA 2 KORONA. 1/2 ÜVEG ÁRA 1 KORONA 20 FILLER

Valódi csak lenni védjeggyel. Kapható az összes gyógyszeriarakban

FÖRÁKTAR **KREISAPOTHEKE KORNEUBURG BECS** mellett.

Fernolendit

czipókenőcs a legjobb fénymáz a világon, gyorsan koromfekete színt ad és a bőrt tartóssá teszi. Mindenütt kapható!
 Alapított 1832. Gyári raktár: Wien, I., Schulerstrasse Nr. 21.

SZTRAKA ISTVÁN ÉPÜLET-MŰBÁDOGOS EPERJESÉN.

Műhely: Bástya-utca 6/a sz. saját házban.

Ajánlja a nagyérd. helybeli és vidéki közönség szives figyelmébe fürdőszobáknak zuhanynyal való berendezését, ülökádakat fűtőkészülékkel, vízvezetési csövek vezetését, valamint mindenféle egyszerű s diszes épületmunkáknak befedését és körülcsatornázását, tornyok bebádogozását, kémény toldalékokat, házi- vagy szobacsatornázását, tornyok bebádogozását, kémény toldalékokat, házi- vagy szobacsatornázását, konyha edényeket, kerti-öntözők készítését, bronzmunkák javítását és minden e szakmába vágó munkák elkészítését jutányos árak mellett.

Villámhárítók, telefonok és szobasürgönyök felszerelése!
Fürdőkádakból nagy készlet áll rendelkezésre.

A nagyérd. közönség szives pártfogását kéri teljes tisztelettel:
Sztraka István.

744-1901. tkvi sz.

Árverési hirdetmény kivonata.

A kis-szebeni kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Kamis Karolin végrehajtónak távollévő **Kovály József** végrehajt. szenvedő elleni 200 kor. tőkeköv. és jár. iránti végrehajtási ügyében a kis-szebeni kir. járásbíróóság területén levő Nyársárdi községében fekvő, a nyársárdói 43. sz. tjkvben 1/2-ad telek bel- és külületőség 1/2-ed részéből és az ahhoz tartozó felülépítményből álló ingatlanra az árverést 847 kor. ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. június 7-ik napján délelőtti 9 órakor Nyársárdi községben, a bír. házánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 84 kor. 70 fillért készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni.

Kir. bírós., mint tkvi hatóság.
 Kísszebenben, 1901. márcz. 10.
Martényi,
 kir. jbb.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Pserhofer J. VÉRTISZTÍTÓ LABDACSAI

Évtizedek óta el vannak terjedve az egész világon a kevés azon család, a hol ez a páratlan házi-gyógyeszer hiányzik.
 E labdacsokat az orvosok különösen az oly bajoknál ajánlják, amelyek nehézségeknek s dugulásnak következményei, mint pl. zavar az epékeringesben, májfájdalmak, széképtalanság, köhög. aranyér stb.
 Vértisztító hatásuknál fogva kiválóan jó hatást gyakorolnak vérszegénység esetében s az ebből származó bajoknál, mint ideges fejfájás, sápkor stb. E vértisztító labdacso nagy előnye, hogy szelíden hatnak, fájdalom nem okoznak s így a leggyöngébb szervezetűl bíró egyének, sőt gyermekek is bátran használhatják.

Használati utasítás mellékelve.
 1 doboz, mely 15 labdacsoból áll 21 kr.
 1 tegeres, mely 6 doboz 1 frt 05 kr.
 A legelőzetes beküldése után bérmentve:
 1 tegeres 1 frt 25 kr.
 2 tegeres 2 frt 30 kr.
 3 tegeres 3 frt 35 kr.
 10 tegeres 9 frt 20 kr.

Egyedüli készítő és szétküldési főraktár:
Pserhofer J. gyógyszerész

Bécs, I. Singerstrasse 15.

Elterjedtségükneél fogva e labdacso a legkülönbözőbb alakokban és nevek alatt utánozták. Tehát mindenki csak Pserhofer-féle vértisztító labdacsokat kérjen, s csak azok vedődiát, amelyek dobozaiknak fedelén piros színben „PSERHOFER” kézírása látható.

Nélkülözhetetlen házi gyógyszer minden családnál!

Nélkülözhetetlen és felül nem mult, hatásában biztos.
 Világczikk, kivitel minden országba.
 CHIEF-OFFICE 48, BRIXTON-ROAD, LONDON S. W.

Thierry A. Balzsam.

Felülmulhatlan minden mell-, tüdő-, máj-, gyomor- és beisőbetegség ellen. Külsőleg a legsikerdúsabb **seb-gyógyeszer.**

Csak akkor valódi, ha a minden kulturálamban bejegyzett zöld apóca-védőjeggyel és kapszula-zárral benyomott czéggjeggyel: „Allein echt” van ellátva. — Évi készítmény bebizonyítható 6 millió üveg. — Postán bérmentve 12 kis, vagy 6 kettős üveg 4 korona. — Próba-üveg leírással és a világ összes országai elárúsítóinak jegyzékével 1 korona 20 fillér. Széjjelküldés csak előzetes fizetés esetén.

Thierry A. centifoliakenőcs

(csodakenőcsnek nevezik) utólerhetetlen szívó erejű és gyógyító hatású. Operációkat a legtöbb esetben fölöslegessé tesz. E kenőccsel egy 14 éves, gyógyíthatatlannak tartott csontszűt, ujjában pedig egy 22 éves rákszerű bajt gyógyítottak meg. Antiszeptikus hat és gyors enyhítést, hűsítést és teljes gyógyulást hoz gyuladás- és bármimemű sebeknél. Gyorsan, lágyítón és eloszlatón hat és megbízhatóan megszabadít bármily mélyen behatolt idegen részeketől. Egy tégey bérmentve 1 korona 80 fillér csak előzetes fizetésnél. Nagyobb rendelmeny jutányosabb. Bebizonyítható évi termelés 100,000 tégey.

Mindkét részről egész irattár eredeti bizonyítványokkal a földkerekség minden országából megtekinthető. Okadokjunk utánzatoktól és figyeljünk a minden tégeyen beégett czégre: Apotheke zum Schutzensel des A. Thierry; a hol nincs raktár, ne vegyük az ajánlott utánzásokat, de rendeljünk közvetlenül a következő czimen:

THIERRY A., gyógyszerész a Védőanyaghoz, Pregrada (Rohitsch-Sauerbrunn mellett), a cs. kir. osztrák államhivatalnokok szövetségének szállítója. (Contractor of the War-Office and the Admiralty, London.)

„Schimandl-zár“ riadó biztonsági zár betörések ellen!

Szabadalmazva az összes államokban!

Egyedüli biztos védelem betörések ellen!

Fontos bankok, ékszerészek, kereskedők, gyárosok, háztulajdonosok, magánlakások stb. részére.

T. cz. ! A «Schimandl-zár», mely a betörők ellen az egyedüli biztos óvszer, egy csinosan fényezett ajtózárral, a melyet csupán az erre szolgáló kulccsal lehet kinyitni. A legcsekélyebb kísérletre, hogy ezen zárat idegen vagy tolvajkulccsal kinyissák, avagy az ajtó-részek betörésére irányuló kísérletre is: egy kalapács kapcsolódik ki, a mely egy villamos-csengővel érintkezve, ezt mozgásba hozza, illetőleg a megkísérelt erőszakos kinyitást riadó csengéssel jelzi. A betörés kísérletének megakadályozására szolgáló csengő tetszés szerint alkalmazható a cselédszobában, a házmesternél, vagy bármely más alkalmas helyen. Kívánatra ugyanazon emeltyűvel egy ugyanitt alkalmazott löveg is nagy durranással elsüthető, a mely az alvó szomszédságot is felriasztja. A «Schimandl-zár» mindenféle ajtón, ablakon, redőnyön, pincze- és padlásajtón, szóval mindenütt könnyen alkalmazható, a hol betörés elhárítandó, és feltétlenül megbízhatóan jelzi minden betörési kísérletet. A «Schimandl-zár», melyből ezek vannak már használatban, darabonként 15 koronába kerül.

Minden háziasszony és anya

üdvözölhető, aki az egészség, takarékoság és jóízre való tekintetből a Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé (mely csakis az ismert eredeti csomagokban valódi) használja.

Dr. Kriegl József

valódi angol

Tannochinin-pomádéja

1.

megátolja a haj és szakáll időelőtti kihullását s megfehéredését és előmozdítja ezek növeését. Egy tégely bérmentve és költségmentesen, az összeg előzetes beküldésével 3 korona.

2.

Before

After.

Chief-Office 48, Brixton-Road, London SW.

Megrendelés intézendő:

THIERRY A. balzsamgyára
Pregrada (Rohitsch mellett).

— Nagyban vevőknek tetemes árengedmény. —

Mindazon urak és hölgyek, kik súlyt fektetnek valóban jó strapáz-ruhára, forduljanak egyenest az első beszerzési forráshoz.

Agráci daróc-posztó (Loden) világhírű,

miután az csak valódi természetes juh-gyapjúból lesz előállítva, miért is jótállás mellett szintartó és áthatatlan.

Czégünk különlegességei:
Női-ruháknak: 120 cm. széles Styria durva szálú, minden színben, méterje . . . . . — frt 95 kr.
Schöckel közép szálú . . . . . 1 « 38 «
Hochlantsch finom szálú . . . . . 1 « 58 «

Férfi-öltönyöknek: 136 cm. széles: méterenkint 2 frt 75 kr. és 2 frt 95 kr.

Teveszór-daróc 160 cm. széles havelockok és téliköpenyekhez méterje 2 frt 30 kr.

Szétküldési osztály:

Erstes Grazer Kaufhaus,
Graz, Jakomini-Platz 13.

Minták ingyen és bérmentve!
Küldemények 10 forinton felül bérmentve.

Partoljuk a magyar ipart!

Legjobb Csontlevélpapír

„Adria“

HAZA-GYARTMANY

Versenyez a külföld elsőrendű készítményeivel

A párisi kiállításon az „Arany érem“-mel kitüntetve.

KESZITI

Osász. és kir.

udvari szállító

RIGLER JÓZSEF EDE

PAPIREMÜGYAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPESTEN.

Kapható: Kósch Árpád, Révai Samu, Cattarino Sándor, Stehr Dávidnál.

Keil-lakk (Glaser)

legkitünőbb mázó-szer puha padló számára. — Egy nagy palack ára 2 korona 70 fillér. Egy kis palack ára 1 kor. 36 fil.

Viasz-kenőcs

legjobb és legegyszerűbb beeresztő-szer kemény padló számára. 1 köcsög ára 1 kor. 20 fil.

Arany-fénymáz

képekreték stb. bearanyozására. 1 kis palack ára 40 fillér.

Fehér „Glaser“-fénymáz

legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnan befestésére. 1 kis doboz ára 90 fil. 1 nagy doboz ára 1 kor. 50 fil.

Mindenkor kapható: Gallotsik J. Vilmos czégnél Eperjesen.

Rendkívüli
eddig még sehol sem
tapasztalt szerencse

Bihari Ede

főelárúsítónál.

A most befejezett sorsjátékban szerencsés főáradám útján ismét a 18445^s/₈ számra a
200,000 koronás főnyeremény
fizetett ki.

A sorsjáték rövid fennállása óta **10,000, 5000** és **2000** kor.
nyereményeken kívül a következő főnyereményeket fizettem ki:

600,000	kor.	69686 ^s / ₈	számra
600,000	kor.	28718 ⁴ / ₄	számra
200,000	kor.	18445 ^s / ₈	számra
80,000	kor.	69691 ^s / ₈	számra
60,000	kor.	23772 ⁴ / ₄	számra

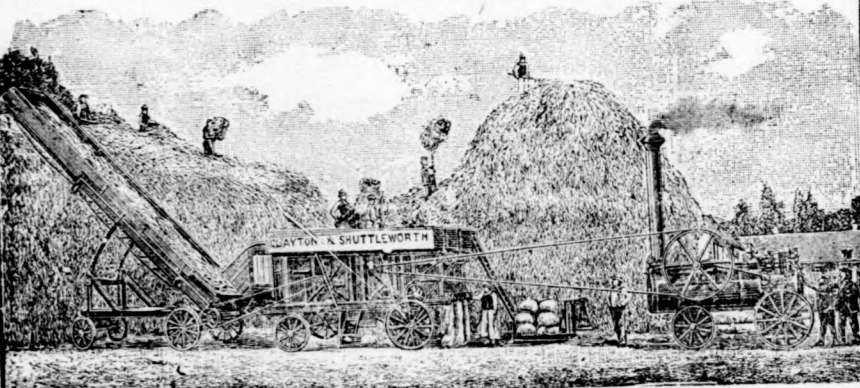
A f. évi május 22. és 23-iki I. osztály húzásához

1/1 sorsjegy 12.— kor. | **1/2 sorsjegy 6.— kor.**
1/4 sorsjegy 3.— kor. | **1/8 sorsjegy 1.50 kor.**

Eredeti sorsjegyeket **utánvétellel** vagy az összeg előzetes beküldése ellenében
küldök. Minden megrendeléshez a hivatalos tervet díjtalanul csatolom. A hivatalos
jegyzéket húzás után azonnal küldöm.

Bihari Ede főelárúsító
Budapest, IV., Városház-utca 14.

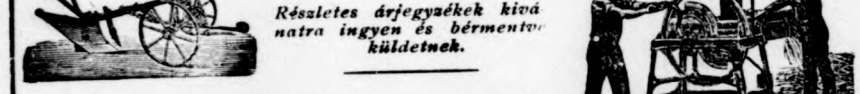
Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcsepplőgép-keszletek
továbbá járgány-csepplőgépek, löhere-csepplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszálok és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szekerekvágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálóok, őrő-malmok, egytemes acél-ekék.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és csepplőgép-gyára.

430-1901. tkvi sz.

Árverési hirdetés

A kis-szebeni kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Weiszlovics Ignác végrehajthatónak, **Lescsák János** végrehajtást szenvedő elleni 111 kor. tőkekövetelés s jár. iránti végrehajtási ügyében a kis-szebeni kir. bírótság területén lévő Pécshajfalu községében fekvő, a pécshajfalu 20. számú tjkvben 1/2-ad telek külletőség 2/3-ad részének 1/3-ad részre, és a beltelek 2/3-ad része 2/3-ad részének 1/3-ad részre az árverést 906 korona ezennel megállapított kikiáltási árral elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1901. június 8-ik napján d. e. 9 órakor Pécshajfalu községében, a bíró házában megrendelt nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eladni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, v. i. 90 kor. 60 f. készpénzben v. óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni. Kir. bírótság, mint tkkvi hatóság. Kiszébenben, 1901. február 15-én.

Martényi, kir. bíró.

Nagy megtakarítás

osztálysorsjegyek vételénél!

A ki nálam a f. év május hó 22. és 23-ikán megtartandó húzásához 1/4 sorsjegyet rendel, annak a sorsjegyet az összes osztályokhoz bérmentve küldöm. A pénzbevitelések céljából postatakarékpénztári lapokat mellékelek, úgy, hogy tisztelt vevőimnek semminemű postakiadásuk nincs. A megrendeléseket legjobb postautalványon eszközölni, a bélyeg árát megtérítem.

Midőn pontos és diszkrét kiszolgálást biztosítok, kérem becses megrendeléseit minél előbb.

A sorsjegyek árai: Teljes tisztelettel
1/4 = 3 kor. **Klappholz József,**
1/2 = 6 kor. a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték főelárúsítója,
1/1 = 12 kor. Csaczan.

Holland-amerikai útirány: Rotterdam-NewYork

Legközelebbi hajó-indulás:
Amsterdam: május 9-ikén d. u. 5 órakor.
Statendam: május 16-ikán d. e. 11 1/2 órakor.
Potsdam: május 23-ikán reggel 4 1/2 órakor.
Maasdam: május 30-ikán d. e. 11 1/2 órakor.
Új kettőscsavarú gőzhajók:
Rotterdam 8302 t., Statendam 10320 t., Potsdam 12500 tonna.
Árak: Az I. hajóoszt.-ban 264 kor.-tól feljebb a kikötőből.
A II. " " 228 kor.-tól feljebb a kikötőből.
III. osztály 197 kor. 40 fl. Bécsből.
Hajóoszt.-iroda: Bécs, I., Kolowratring 10. Fedézet-iroda:
Bécs, IV., Weyringergasse 7/A.
Fiók-irodák Ausztriában: Brünn, Innsbruck és Triest.

Kereskedők, gyárosok, ügyvédek és általában mindenki részére a legjobban és legolcsóbban szerkez információt a

Tudakozó iroda.
Tulajdonos:
Neumann Armin
Budapest
V., Kálmán-utca 12. szám.

SECURITAS

MIÉRT
van annyi utánzat?
MERT

a valódi EISENSTÄDTER-féle
Linoleum padló-zománcz

Bejegyzett a törv. bej. „Vaslovag” védjeggyel a legjobb és legtartósabb puha padlóknak és konyhabútoroknak bemazolására.

Az Eisenstädter-féle
Linoleum padló-zománcz
egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölülmúlhatatlan. Nagy elterjedtségénél fogva különböző hasonhangzású nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba, miert is kerjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle

„Linoleum padló-zománczot”,
a törv. bejegyzett „Vaslovag” védjeggyel.

Eisenstädter Testvérek
Bécs, „Hakk-” és „Festékgyára.”
Kapható minden jász- és festék-kereskedésben.

Első os. és kir. osztrák-magyar kizárólag szab.

Homlokzat-festék-gyár

Kronsteiner Károly Bécs, III., Hauptstr. 120. (saját házában)

Arany-érmekkel kitüntetve.

Főhercegi és hercegi uradalmak, cs. és kir. katonai intézetek, vasutak, ipari-bánya és gyári társulatok, építési vállalatok, építőmesterek, ugyszintén gyári és ingatlan-tulajdonosok szállítója. E homlokzat-festékek, melyek mérszben föloldhatók, száraz állapotban poralakban és 40 különböző mintában kilonkint 16 krtól fölfele szállittatnak és a mi a festék szintisztaságát illeti, azonos az olajfestékekkel.

Mintakártya, ugyszintén utasítás kívánatra ingyen és bérmentve küldeték.

XXV
Előfizető
Hirdetési
Az
Az e
tóber 1-s
URANIA
s szebbne
közönség
Közör
fogta em
vállalatna
meleg fe
lapunk 1
cikkébe
sorát ma
lennénk
szersmin
kiváló ké
jesi Szé
tása tek
általuk a
igazán p
látogatta
sait, hog
URANIA
reményt.
Ezen
abban, h
nevezett
16., 17.
városunk
tékben f
közönség
chenyi-k
közönség
a felhívás
a legmel
ezúttal is
AZ „E
A magánt
Ita és 1900. nov
A nemz
hog behat
reformok
melyek tár
Ez álta
ván ellenp
Azon
támadásait
tulajdon in
hog a szot
tör. Ha ez
úttal a sz
ponton va
szocialista
teszi: „A
A mag
legi társad
hogy annal
rendszer is
• Forr
Übersetzt von
auf den vollen
und soziale Bew
Die Quintessenz
und Kapitalist
Der Socialdem
Edvárd: Viss
Budapest, 1892
Richter Jenő